

၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံနယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေ။

[၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥပဒေအမှတ် ၄၄။]

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌသည်၊ အောက်ပါဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

ပဏာမ။

၁။ (၁) ဤဥပဒေကို၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံနယ်ခြား ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။

(၂) ဤဥပဒေသည်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် သတ်မှတ်သည့် ဒေသများတွင်၊ ယင်းသို့သတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်များ၌ စတင်အာဏာတည်ရမည်။ ထို့ပြင်ဤဥပဒေသည်၊ အဆိုပါ ဒေသတစ်ခုခုတွင် အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲရမည်ဟု ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။ ယင်းသို့အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်ခြင်းအားဖြင့်၊ ဤဥပဒေအာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲသောအခါ၊ ဤဥပဒေစတင် အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်၌ ထိုဒေသတစ်ခုခုတွင် ပုဒ်မ ၂၂ အရ၊ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲထားသည့် အက်ဥပဒေများပြန်လည် အာဏာတည်ရှိစေရမည့်ပြင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ယေဘုယျစကားရပ် အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၅ အပိုဒ် (ခ)၊ (ဂ)၊ (ဃ) နှင့် (င) ရှိအက်ဥပဒေရပ်သိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်လည်း အကျိုး သက်ရောက် စေရမည်။

၂။ ဤဥပဒေတွင်အကြောင်းအရာနှင့်ဖြစ်စေ၊ ရှေ့နောက်စကားတို့၏ အဓိပ္ပါယ် နှင့်ဖြစ်စေ၊ မဆန့်ကျင်လျှင်—

- (က) “နည်းဥပဒေ” ဆိုသည်မှာ၊ ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများကိုဆိုလိုသည့်ပြင်၊ ထိုစကားရပ်တွင် ဤဥပဒေ စတင်အာဏာတည်သည့်နေ့ရက်၌ နယ်ခြား ဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော တည်ဆဲနည်းဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများလည်းပါဝင်သည်။
- (ခ) “တိုင်း”၊ “ခရိုင်”၊ “ခရိုင်ခွဲ”၊ “မြို့နယ်”၊ “ကျေးရွာအုပ်စု” ဆိုသည်မှာ၊ ပုဒ်မ ၄ အရ၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရက သတ်မှတ်သည့် တိုင်း၊ ခရိုင်၊ ခရိုင်ခွဲ၊ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာအုပ်စုကိုဆိုလိုသည်။
- (ဂ) “အရာရှိချုပ်” ဆိုသည်မှာ၊ ပုဒ်မ ၅ အရ၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရက ခန့်ထားသော နယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်ကိုဆိုလိုသည်။
- (ဃ) “ပြဋ္ဌာန်းသည်” ဆိုသည်မှာ၊ ဤဥပဒေဖြင့်သော်၎င်း၊ ဤဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေများဖြင့်သော်၎င်း၊ ပြဋ္ဌာန်းသည်ကို ဆိုလိုသည်။

အုပ်ချုပ်ရေး။

၃။ ။(၁) ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်ခြားလုံခြုံမှု၊ အုပ်ချုပ်မှုနှင့် နယ်နိမိတ်ရေးရာကိစ္စအားလုံးကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နယ်ခြား ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဟု ခေါ်တွင်စေသည့် အဖွဲ့တစ်ခုကို လိုအပ်လျှင်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

(၂) နယ်ခြားဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ အာဏာနှင့် တာဝန်ဝတ်တရားများ သည် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်းဖြစ်ရမည်။

၄။ ။ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရသည်၊ အမိန့်ကြော်ငြာ စာထုတ်ပြန်၍၊ ဤဥပဒေအာဏာတည်သည့်ဒေသများကို၊ နယ်ခြားဒေသအုပ်ချုပ်ရေး နယ်မြေများအဖြစ်၊ တိုင်း၊ ခရိုင်၊ ခရိုင်ခွဲ၊ မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာအုပ်စုများ သတ်မှတ်နိုင် သည့်ပြင်၊ ၎င်းတို့ကိုလည်း အခါအားလျော်စွာ ဖျက်သိမ်းနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပြင်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် ပြောင်းလဲနိုင်သည်။

၅။ ။ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်ခြားဒေသ လုံခြုံမှု၊ အုပ်ချုပ်မှုနှင့်နယ် နိမိတ်ရေးရာကိစ္စတို့ကိုတာဝန်ခံ၍ ဦးစီးကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ၊ နယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးအရာရှိချုပ်တစ်ဦးကို၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရက ခန့် ထားရမည်။

၆။ ။(၁) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရသည်၊ နယ်ခြား ဒေသအုပ်ချုပ်မှုတွင် အရာရှိချုပ်အားကူညီရန်လိုအပ်သည့် နယ်ခြားဒေသအုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ ရာထမ်းမှုထမ်းများကို ခန့်ထားနိုင်သည်။

(၂) ပုဒ်မခွဲ(၁) တွင် ရည်ညွှန်းထားသောရာထမ်းများသည်၊ အရာရှိချုပ်၏ လက်အောက်ခံဖြစ်၍၊ ၎င်း၏ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ခြင်းကို ခံယူရမည်ပြင်၊ မိမိတို့အား၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရက၊ နည်းဥပဒေများဖြင့် အပ်နှင်းထား သည့် အာဏာများနှင့် တာဝန်ဝတ်တရားများကိုလည်း သုံးစွဲဆောင်ရွက်ရမည်။

၇။ ။ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရသည်၊ နိုင်ငံ၏အကျိုးနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟုထင်မြင်သောကိစ္စများနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ အရာရှိချုပ်အား၊ ၎င်း၏တာဝန် ဝတ်တရားများကို၊ မည်သို့မည်ပုံဆောင်ရွက်ရမည်ဟု ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ထိုသို့ညွှန်ကြား သည့်အတိုင်း အရာရှိချုပ်ကလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

အရာရှိချုပ်၏တာဝန်ဝတ်တရားများ။

၈။ ။(၁) အရာရှိချုပ်သည်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ ၏ ညွှန်ကြားချက်ကိုလိုက်နာလျက်၊ နယ်ခြားဒေသအုပ်ချုပ်ရေးဌာနကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ် ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် နယ်ခြားဒေသကိစ္စ၊ သို့တည်း မဟုတ် နယ်နိမိတ်ရေးရာ ကိစ္စအတွက် တာဝန်ခံရမည်ပြင်၊ လိုအပ်သော၊ သို့တည်း မဟုတ်သင့်လျော်သော အခြားလုပ်ငန်းဆောင်တာများကိုလည်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် ရမည်။

(၂) ပုဒ်မခွဲ (၁) ပါပြဋ္ဌာန်းချက်၏ ယေဘုယျသဘောကို မထိမှိတ်စေဘဲ၊ အဆိုပါတာဝန်ဝတ်တရားများတွင်၊ အထူးအားဖြင့်၊ အောက်ပါအတိုင်းပင်ရမည်။

- (က) အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ခြင်း လုပ်ငန်းများ၊ ၎င်းလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် နယ်နိမိတ်ရေးရာ မှုခင်းကိစ္စ အဝဝတို့ကို၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ နယ်နိမိတ် မျဉ်းကြောင်း တလျှောက်တွင် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သွားခြင်း။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ၏ နယ်ခြားဒေသစီမံ ကိန်းများအထမြောက်အောင်မြင်စေရန်၊ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်ဦးစီး အဖွဲ့များနှင့်သော်၎င်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရ အခြားဌာန အသီးသီးနှင့်သော်၎င်း၊ စီစဉ် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနယ်ခြားဒေသအတွင်း လိုအပ်သော ဒေသ များတွင်၊ စံနစ်တကျ မြို့ပြကျေးရွာများ ပြုပြင်ထူထောင်ပေးခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စများဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ဃ) နယ်ခြားတဘက်ရှိ အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံ နယ်ခြားအရာရှိများနှင့် ဒေသ ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စရပ်များတွင် လိုအပ်လျှင် ဆက်သွယ်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော် လှန်ရေးအစိုးရအား အကြံပေးခြင်း။
- (င) နယ်ခြားသတင်းထောက်လှမ်းရေး၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာနလုပ်ငန်း၊ အကောက်တော်ဌာနလုပ်ငန်း၊ အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ဌာန လုပ်ငန်း နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရက၊ အခါအား လျော်စွာပြဋ္ဌာန်းသည့် အခြားဌာနလုပ်ငန်းများကိုတာဝန်ခံကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။
- (စ) ဘဏ္ဍာတော်နှစ်ကုန်ဆုံးပြီးနောက်၊ ဆောလျင်နိုင်သမျှ ဆောလျင်စွာ၊ တနှစ်အတွင်း အရာရှိချုပ်၏ တာဝန်ဝတ်တရားများကို ဆောင်ရွက် ခြင်းနှင့်၎င်း၊ လုပ်ငန်းများနှင့်၎င်း၊ စပ်လျဉ်း၍၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရထံအစီရင်ခံစာတင်သွင်းခြင်း။

၉။ ။ အရာရှိချုပ်သည်၊ မိမိလက်အောက်ရှိ ရာထမ်း မှုထမ်းများကို အုပ်ချုပ်၍၊ သင့်တော်သည်၊ သို့တည်းမဟုတ် လိုအပ်သည်ထင်မြင်သည့် မိမိ၏ တာဝန်ဝတ်တရားများ ကို၊ ထိုရာထမ်း မှုထမ်းများအား ခွဲဝေ ပေးအပ်နိုင်သည်။

တရားစီရင်ရေး။

၁၀။ ။ (၁) တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေတခုခုတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ဤဥပဒေအာဏာတည်သည့် ဒေသတွင် အောက်ပါ အဆင့်အတန်းအတိုင်း ရာဇဝတ် ရုံးများတည်ထောင်နိုင်သည်။

- (က) စက်ရှင်တရားရုံးများ။
- (ခ) ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးများ။
- (ဂ) တွဲဘက်ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးများ။
- (ဃ) ပဌမတန်းရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးများ။
- (င) ဒုတိယတန်းရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးများ။
- (စ) တတိယတန်းရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးများ။

(၂) ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် ရာဇဝတ် တရားရုံးအသီးသီးသည်၊ ထိုသို့သီးခြားဖော်ပြထားသော အထက်အောက် အစီအစဉ်အတိုင်း အဆင့်အတန်းရှိစေရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ထိုအစီအစဉ်အတိုင်းပင်လက်အောက်ခံလည်းဖြစ်စေရမည်။

၁၁။ ။ (၁) တည်ဆဲ အခြားတရားဥပဒေဟုခေါ်တွင် မည်သို့ပင် ပါရှိစေကာမူ၊ ဤဥပဒေအာဏာတည်သည့်ဒေသအတွင်းတွင် ဖြစ်ပွားသောပြစ်မှုတရားကို စစ်ဆေးရန်အတွက် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရသည်၊ လိုအပ်လျှင် ရာဇဝတ်ခုံရုံးဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

- (၂) ရာဇဝတ်ခုံရုံးတွင် နာယကတဦးနှင့်အခြားအဖွဲ့ဝင်နှစ်ဦးပါဝင်ရမည်။
- (၃) ရာဇဝတ်ခုံရုံးသည်၊ မိမိတည်ရှိရာဒေသအလိုက် ပုဒ်မ ၁၅၊ သို့တည်းမဟုတ် ပုဒ်မ ၁၆ အရ သတ်မှတ်သည့်အတိုင်း အမှုကို စစ်ဆေးကြားနာစီရင်ရမည်။
- (၄) ရာဇဝတ်ခုံရုံး၏ အဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်း သဘောကွဲလွဲသည့်အခါ၊ အဖွဲ့ဝင်များရေးရာဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် အခြားအတိုင်းဆုံးဖြတ်ရမည်။

၁၂။ ။ (၁) တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေဟုခေါ်တွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ လက်အောက်ခံရာဇဝတ် တရားရုံး၏စီရင်ချက်ကို၊ အောက်တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း အယူခံဝင်နိုင်စေရမည်။

- (က) တတိယတန်း၊ ဒုတိယတန်း၊ သို့တည်းမဟုတ် ပဌမတန်းရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံး၏ စီရင်ချက်ကို၊ တွဲဘက်ခရိုင် ရာဇဝတ်တရားကြီးရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးတွင် အယူခံဝင်နိုင်စေရမည်။
- (ခ) တွဲဘက်ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံး၊ သို့တည်းမဟုတ် ခရိုင်ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံး၏ စီရင်ချက်ကို၊ စက်ရှင်တရားသူကြီးရုံးတွင် အယူခံဝင်နိုင်စေရမည်။
- (ဂ) စက်ရှင်တရားသူကြီးရုံး၏စီရင်ချက်ကို၊ မြန်မာနိုင်ငံ တရားရုံးချုပ်တွင် အယူခံဝင်နိုင်စေရမည်။
- (ဃ) ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရဖွဲ့စည်းထားသည့် ရာဇဝတ်ခုံရုံးက ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်ထက်ပိုသော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သည့် စီရင်ချက်ကို မြန်မာနိုင်ငံတရားရုံးချုပ်တွင် အယူခံဝင်နိုင်သည်။

(၂) ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ (၁) အရဖွဲ့စည်းထားသည့် ရာဇဝတ်ခုံရုံးက ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်ထက်ပိုသော ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်သည့်စီရင်ချက်သည်၊ အပြီးအပြတ် အတည်ဖြစ်စေရမည်။ ထိုစီရင်ချက်ကို၊ အယူခံမဝင်ရ။

၁၃။ ။ (၁) ဤဥပဒေအာဏာတည်သည့်ဒေသတွင်၊ အောက်ပါအဆင့်အတန်းများအတိုင်း တရားမရုံးများတည်ထောင်နိုင်သည်။

- (က) ခရိုင်တရားမရုံး။
- (ခ) နယ်ပိုင်တရားမရုံး။
- (ဂ) မြို့နယ်တရားမရုံး။

(၂) ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် တရားမရုံး အသီးသီးသည် ထိုသို့သီးခြားဖော်ပြထားသော အထက်အောက်အစီအမဏ်အတိုင်းအဆင့်အတန်းရှိစေရမည်ဖြစ်ရာ၊ ယိုအစီအစဉ်အတိုင်းပင် လက်အောက်ခံဖြစ်စေရမည်။

(၃) တရားမရုံးအသီးသီးမှာ၊ အောက်တွင်သီးခြားဖော်ပြထားသော တရားမမှုလမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် မူလမှုခင်းကိုကြားနာဆုံးဖြတ်ရန် အာဏာရှိစေရမည်။

- (က) ခရိုင်တရားမရုံး ..... တန်ဘိုးငွေ ကန့်သတ်ခြင်းမရှိသည့် တရားမမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် မူလမှုခင်းများ။
- (ခ) နယ်ပိုင်တရားမရုံး ..... တန်ဘိုးငွေကျပ် ငါးထောင်ထက်မပိုသည့် တရားမမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် မူလမှုခင်းများ။
- (ဂ) မြို့နယ်တရားမရုံး ..... တန်ဘိုးငွေ ကျပ်တထောင်ထက် မပိုသည့် တရားမမှု၊ သို့တည်းမဟုတ် မူလမှုခင်းများ။

၁၄။ ။ (၁) တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေအစဉ်အဆက်တွင်မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ လက်အောက်ခံတရားမရုံးများ၏ ဒီကရီများနှင့်အမိန့်များကို၊ အောက်တွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်းအယူခံနိုင်စေရမည်။

- (က) တန်ဘိုးငွေကျပ် ၁၀၀ ထက် ပိုသည့် တရားမမှုတွင်၊ မြို့နယ်တရားမရုံးကချမှတ်သည့် ဒီကရီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်ကို၊ နယ်ပိုင်တရားမရုံးတွင် အယူခံနိုင်စေရမည်။
- (ခ) တန်ဘိုးငွေကျပ် ၅၀၀ ထက်ပိုသော တရားမမှုများနှင့် အခြားတရားမမှုများတွင်၊ နယ်ပိုင်တရားမရုံးကချမှတ်သည့် ဒီကရီကိုမသို့တည်းမဟုတ် အမိန့်ကို၊ ခရိုင်တရားမရုံးတွင် အယူခံနိုင်စေရမည်။
- (ဂ) တန်ဘိုးငွေ ကျပ် ၅,၀၀၀ ပိုသော တရားမမှုများ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားမမှုလ အမှုများတွင်၊ ခရိုင်တရားမရုံးကချမှတ်သည့် ဒီကရီ၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်ကို၊ ပြန်မာနိုင်ငံတရားရုံးချုပ်တွင် အယူခံနိုင်စေရမည်။

(၂) တန်ဘိုးငွေကျပ် ၁၀၀ ထက်မပိုသော တရားမမှုများတွင် မြို့နယ်တရားမရုံးကချမှတ်သည့် ဒီကရီ၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်သည်၎င်း၊ တန်ဘိုးငွေကျပ် ၅၀၀

ထက်မပိုသောတရားမအယူခံမှုများနှင့် အခြားတရားမမူလမှုများတွင် နယ်ပိုင်တရားရုံးက ချမှတ်သည့် ဒီကရီ၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်သည်၎င်း၊ တန်ဖိုးငွေကျပ် ၅,၀၀၀ ထက်မပိုသောတရားမအယူခံမှုများနှင့်အခြားတရားမမူလမှုများတွင် ခရိုင်တရားရုံးက ချမှတ်သည့် ဒီကရီ၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်သည်၎င်း၊ အပြီးသတ်ဖြစ်စေရမည်။ ထိုအမှုများတွင် အယူခံဝင်နိုင်ခွင့်မရှိစေရန်။

၁၅။ ။ပုဒ်မ ၁၀၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် ရာဇဝတ်တရားရုံးများသည်၊ ရာဇဝတ်မှုများစီရင်ခြင်းနှင့်စင်လျှိုး၍၊ ဤဥပဒေ အာဏာတည်သည့်ဒေသတွင်သီးခြားပါဝင်သောနယ်မြေအသီးသီးနှင့် သက်ဆိုင်သောတည်ဆဲ အခြားတရားဥပဒေတခုခု၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်ကျင့်ထုံးများကို လိုက်နာရမည်ဖြစ်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုလည်း လိုက်နာနိုင်သမျှလိုက်နာရမည်။ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံး ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်တခုခုကို မလိုက်နာနိုင်လျှင်၊ မည်သည့်အတွက်မလိုက်နာနိုင်ကြောင်းသက်ဆိုင်ရာအမှုတွဲတွင် ရေးသားဖော်ပြရမည်။

၁၆။ ။ပုဒ်မ ၁၅ တွင်မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လွန်ရေးအစိုးရက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် အခါအခင်းလျော်စွာ သတ်မှတ်သော ဒေသ၌တည်ရှိသော မူလရာဇဝတ်တရားရုံးများသည်၊ ရာဇဝတ်မှုများ စီရင်ခြင်းနှင့်စင်လျှိုး၍၊ အောက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) ဇဝတ်တရားရုံးများမှာ၊ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၀ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် သတ်မှတ်ထားသည့်နည်းလမ်းများအနက်၊ မည်သည့်နည်းလမ်းစေရမဆို၊ ရာဇဝတ်ပြစ်မှုများကို အရေးယူပိုင်ခွင့်အာဏာရှိရမည်။ သို့သော်လည်း ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေပုဒ်မ ၁၉၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည်၊ ယင်းသို့အရေးယူသည့် အမှုတွဲများနှင့်သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ။
- (ခ) စက်ရှင်တရားရုံးများမှာ၊ ပြစ်မှုကြူးလွန်သူအား၊ လက်အောက်ခံ ရာဇဝတ်တရားသူကြီးရုံးက စတင်စုံစမ်း၍ တင်ပြခြင်းမရှိဘဲ၊ တိုက်ရိုက်အရေးယူစစ်ဆေးပိုင်ခွင့် အာဏာရှိရမည်။
- (ဂ) ရာဇဝတ်တရားရုံးရွှေ့ဆို တရားခံချောက်ရှိလာသောအခါ၊ ပြစ်မှု၏ ကြောင်းခြင်းရာတို့ကိုရှင်းလင်းပြီးနောက်၊ တရားခံအား၊ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့်ပြစ်ဒဏ်ပေးသင့်ကြောင်းထုချေစေရမည်။
- (ဃ) တရားခံသည်၊ စွဲဆိုသောပြစ်မှုကြူးလွန်ကြောင်းဝန်ခံလျှင် ၎င်း၏ ဝန်ခံချက်ကို ပြည့်စုံအောင်ရေးမှတ်ပြီးနောက်၊ အခြားအကြောင်း တခုခုမရှိလျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားရုံးသည်၊ ထိုတရားခံအား၊ သက်ဆိုင်ရာတရားဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်စီရင်နိုင်သည်။ ရာဇဝတ်တရားရုံးသည်၊ တရားခံအားပြစ်ဒဏ်စီရင်နိုင်ရန်အတွက်၊ ပြစ်မှု၏အခြေအနေကို သိရှိနိုင်ရန်အလို့ငှါ၊ သက်သေများကိုလိုအပ်လျှင်ခေါ်ယူ စစ်ဆေးပြီးနောက်၊ ပြစ်ဒဏ်စီရင်နိုင်သည်။

- (င) အပိုဒ် (ဃ) အရပြစ်ဒဏ်စီရင်သောအခါတွင်ဖြစ်စေ၊ တရားခံက၊ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်းဝန်ခံသောအခါ၌ဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်တရားရုံးသည်၊ တရားလိုနှင့်ငှား၏သက်သေတို့ကို ကြားနာခြင်း၊ တရားခံအားစစ်ဆေးခြင်း၊ တရားခံ၏သက်သေတို့ကိုကြားနာခြင်းများကိုပြုလုပ်ရမည်။ ထိုသို့စစ်ဆေးရာတွင် အကျဉ်းနည်းဖြင့်ကြားနာစစ်ဆေးလျက်၊ သက်သေအသီးသီး၏ ထွက်ချက်များကိုအတိုချုပ်ရေးမှတ်ထားရမည်။
- (စ) သက်သေတဦး၏ ထွက်ဆိုချက်မှာ၊ ကြားနာစစ်ဆေးသောအမှုတွင် အရေးပါ အရာခရောက်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟုရာဇဝတ်တရားရုံးကကျေနပ်လျှင်၊ ထိုသက်သေကိုဆုံးခေါ်ခြင်းမပြုဘဲ ပယ်နိုင်သည်။
- (ဆ) တရားမှန်ကန်စွာစစ်ဆေးနိုင်ခြင်းအတွက်မှတစ်ပါး၊ အမှုစစ်ဆေးကြားနာစီရင်ခြင်းကိုရွှေ့ဆိုင်းရန်လိုမည်ဟုထင်မြင်လျှင်၊ ရာဇဝတ်တရားရုံးမှာ၊ မည်သည့်ကိစ္စအတွက်မျှအမှုစစ်ဆေးကြားနာခြင်းကိုရွှေ့ဆိုင်းရန်တာဝန်မရှိစေရ။
- (ဇ) အပိုဒ် (င) အရ သက်သေများစစ်ဆေးပြီးသော် အခါဖြစ်စေ၊ လိုအပ်သောသက်သေများ ကိုဆုံးခေါ်စစ်ဆေးပြီးသော် အခါဖြစ်စေ၊ ရာဇဝတ်တရားရုံးသည်၊ တရားခံပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်းလုံလောက်သော သက်သေခံချက်မရှိဟုကျေနပ်လျှင်၊ တရားခံအား တရားသေလွှတ်ရမည်။ သို့တည်းမဟုတ်တရားခံပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်းလုံလောက်သော သက်သေခံချက်ရှိသည်ဟု ကျေနပ်လျှင်၊ တရားခံအား သက်ဆိုင်ရာတရားဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်သင့်စေရမည်။

၁၇။ ။ တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေတစ်ခုခုတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရက အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့်၊ အခါအားလျော်စွာသတ်မှတ်သောဒေသအတွင်းဖြစ်ပွားသောပြစ်မှုတစ်ခုခုအတွက်၊ တဦးတယောက်သော သူ့အား၊ ရာဇဝတ်တရားရုံးကဖြစ်စေ၊ ပုဒ်မ ၁၁ အရ ဖွဲ့စည်းထားသည့် ရာဇဝတ် ခုံရုံးကဖြစ်စေ၊ ပြစ်မှုသင်ရှားစီရင်သောအခါ၊ အဆိုပါပြစ်မှုတစ်ခုခုအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တရားဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသောပြစ်ဒဏ်အစားဖြစ်စေ၊ ထိုပြစ်ဒဏ်နှင့်ပူးတွဲလျက် ဖြစ်စေ၊ ငွေဒဏ်၊ သို့တည်းမဟုတ် ငွေဒဏ်နှင့်လျော်ကြေးပစ္စည်းပေးဒဏ် ထိုက်သင့်စေနိုင်သည်။

၁၈။ ။ ပုဒ်မ ၁၃၊ ပုဒ်မခွဲ (၁) တွင် သီးခြားဖော်ပြထားသည့် တရားမရုံးများသည်၊ တရားမမှုစီရင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ ဤပဒေအာဏာ တည်သည့်ဒေသတွင် သီးခြားပါဝင်သော နယ်မြေအသီးသီးနှင့်သက်ဆိုင်သော တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေ တစ်ခုခု ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကျင့်ထုံးများကိုလိုက်နာရမည်ဖြစ်။ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုလည်း လိုက်နာနိုင်သမျှ လိုက်နာရမည်။ တရားမကျင့်ထုံးဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ခုခုကိုမလိုက်နာနိုင်လျှင်၊ မည်သည့်အတွက်မလိုက်နာနိုင်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာအမှုတွဲတွင် ရေးသားဖော်ပြရမည်။

၁၉။ ။ပုဒ်မ ၁၈ တွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ပြည်ထောင်စုပြန်မာနိုင်ငံ တော်လှန်ရေးအစိုးရက၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့်၊ အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သော ဒေသ၌ တည်ရှိသောတရားမရုံ များသည်၊ တရားမမှုစီရင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ အောက် ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

- (က) တရားမမှုဖြစ်ပွားသောဒေသရှိ၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံနေထိုင်ရာ ဒေသရှိ တရားမရုံးတွင် တရား မမှုများစွဲဆိုနိုင်သည်။
- (ခ) တရားမရုံးသည်၊ တရားလိုကိုစစ်ဆေးပြီး၊ အောက်ပါကြောင်းခြင်း ရာတခုခုကိုတွေ့ရှိလျှင်၊ အဆိုလွှဲ ကိုပလပ်ရမည်။
  - (၁) လုံလောက်သောအကြောင်းတရားမရှိဘဲ၊ တရားစွဲဆိုရာအကြောင်း ဖြစ်ပေါ်သည့်နေ့ရက်မှ တဆင့်နှစ်နှစ် ကျော်လွန်ပြီးဖြစ်သော၊ မရွေးမပြောင်းနိုင်သည့် ပစ္စည်းများအမွေဆက်ခံခြင်း၊ အမွေခွဲ ခြင်းကိစ္စများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် တရားမမှုများဖြစ်ခြင်း။
  - (၂) လုံလောက်သောအကြောင်းတရားမရှိဘဲ၊ တရားစွဲဆိုရာအကြောင်း ဖြစ်ပေါ်သည့်နေ့ရက်မှ သုံးနှစ်ကျော်လွန်ပြီးဖြစ်သော အခြား တရားမမှုများဖြစ်ခြင်း။
- (ဂ) အပိုဒ် (ခ) အရအဆိုလွှဲကို ပလပ်ခြင်းမပြုလျှင်၊ တရားခံကို ဆင့် ခေါ်ရမည်။
- (ဃ) ချိန်းဆိုသောနေ့ရက်တွင်၊ တရားလိုနှင့် တရားခံ မလာရောက်လျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် တရားခံလာရောက်ပြီး၊ တရားလိုမလာရောက်လျှင်၊ အဆိုလွှဲကိုပလပ်ရမည်။ အကယ်၍တရားလိုလာရောက်ပြီး၊ တရား ခံသည်၊ ဆင့်ဆိုချက်ရှိလျက် လာအောက်ရန် ပျက်ကွက်လျှင်၊ တရားမရုံးသည်၊ အမှုကို တဘက်သတ် စစ်ဆေးစီရင်နိုင်သည်။
- (င) တရားလို၊ တရားခံတို့လာရောက်လျှင်၊ အမှု၏ ကြောင်းခြင်းရာအချက် တို့ကို သတ်မှတ်ပြီးနောက်၊ ထိုအချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ နှစ်ဦး နှစ်ဘက်သက်သေတို့ကို စစ်ဆေးရမည်။ သက်သေထွက်ချက်များကို အတိုချုပ်ရေးမှတ်ထားရမည်။
- (စ) တရားမရုံးသည်၊ အမှု၏ကြောင်းခြင်းရာအချက်များ၊ ဆုံးဖြတ်ချက် များနှင့်အတူဒီဂရီ၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်ချမှတ်ရမည်။ တရားမရုံး သည်၊ စရိတ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ သင့်လျော်သောအမိန့်ကိုချမှတ်နိုင်သည်။
- (ဆ) အပိုဒ် (စ) အရဖြစ်စေ၊ အထက် တရားမရုံး တရားမရုံးက ဖြစ်စေ၊ ချမှတ်သော ဒီဂရီကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်ကို ဇာရီပြုလုပ်ရန် လျှောက်ထားသောအခါ၊ တရားမရုံးသည်၊ အောက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက် များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။
  - (၁) ပစ္စည်းပြန်လည်ရရှိရန် စွဲဆိုသည့်အမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဒီဂရီ ဖြစ်လျှင်၊ တရားနိုင်၏ လက်ဝယ်သို့ ပစ္စည်း ရောက်စေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။
  - (၂) ငွေပြန်ပေးရန် စွဲဆိုသည့်အမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဒီဂရီဖြစ်လျှင်၊ တရားရုံး၏ ပစ္စည်းများကို သိမ်းယူလျက်၊ လေလံတင်ရောင်းချ

နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသော တရားမထောင်
တွင်တရားရှုံးအား၊ သုံးလထက်ပိုသည့် ကာလအပိုင်းအခြား
အထိချုပ်ထားရန် အမိန့်ချမှတ်နိုင်သည်။

သို့ရာတွင် တရားရှုံးသည်။ အမှန်ပင် ဆင်းရဲ၍ ပေးဆပ်ရန် အခြေ
အနေမရှိကြောင်း ထင်ရှားလျှင်၊ သို့တည်းမဟုတ် အခြားလုံ
လောက်သောအကြောင်းရှိလျှင်၊ တရားမရုံးသည်၊ တရားရှုံးအား၊
တရားမထောင်တွင်ချုပ်ထားရန် ငြင်းဆိုနိုင်သည်။ ထို့ပြင် တရား
ရှုံးသည်။ လုံလောက်သော အာမခံပေးလျက်၊ ဒီကရီ ကျင့်ကို
အရစ်ကျပေးဆပ်ရန် ဝန်ခံချက်ပေးလျှင်၊ အရစ်ကျပေးဆပ်နိုင်
ရန်အဘက် လိုအပ်သော အစီအစဉ်ပြုလုပ်နိုင်သည်။

- (ဇ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လွန်ရေးအစိုးရသည်၊ တရားမထောင်
ချခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ တရားနိုင်ကကျွေးမွေးစဇိတ် မည်မျှပေးရမည်၊
ဒီကရီကျင့်အချိုးအလိုက် အချိန်ကာလ မည်မျှတရားမထောင်ချရ
မည်တို့ကို၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့် အခါအားလျော်စွာ၊ ဒေသ
အလိုက်သတ်မှတ်နိုင်သည်။
- (ဈ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လွန်ရေးအစိုးရသည်၊ တရားမမှုများ
အတွက်၎င်း၊ လျှောက်လွှာများ အတွက်၎င်း၊ ပေးဆောင်ရမည့်
တံဆိပ်တော်ခွန်အပြင်၊ အမှုသည်များကပေးရမည့် သက်သေစဇိတ်
တို့ကို၊ အခါအားလျော်စွာ ဒေသအလိုက် အမိန့်ကြော်ငြာစာဖြင့်
သတ်မှတ်နိုင်သည်။

အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များ။

၂၀။ ။ ဤဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအပြေသည့် နည်းဥပဒေများအရဖြစ်စေ၊
ရိုးသားသောသဘောဖြင့် ပြုလုပ်သည့် အတွက်သော်၎င်း၊ ပြုလုပ်ရန်ကြံရွယ်၍ ဆောင်
ရွက်သည့်အတွက်သော်၎င်း၊ မည်သူကိုမျှ၊ ရာဇဝတ်မှုစွဲဆိုခြင်း၊ တရားမမှုစွဲဆိုခြင်း၊
အခြားမှုခင်းပြုလုပ်ခြင်းမရှိစေရ။

၂၁။ ။ မည်သူကမဆို၊ ဤဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ ဤဥပဒေအပြေသည့် နည်းဥပဒေ
များအရဖြစ်စေ။ ရိုးသားသောသဘောဖြင့် အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်
သည့် မည်သည့်ဆုံးရှုံးနစ်နာမှုအတွက်မျှ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လွန်ရေးအစိုးရ
၌ တာဝန်မရှိစေရ။

၂၂။ ။ တည်ဆဲအခြားတရားဥပဒေတွင် မည်သို့ပင်ပါရှိစေကာမူ၊ ပြည်ထောင်စု
မြန်မာနိုင်ငံ တော်လွန်ရေးအစိုးရသည်၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍၊ ဤဥပဒေ
အာဏာတည်သည့်ဒေသများတွင်၊ အာဏာတည်သူက ရှိသော အက်ဥပဒေတခုလုံး
ကိုသော်၎င်း၊ တစိတ်တဒေသကိုသော်၎င်း၊ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲစေနိုင်သည်။
ထို့ပြင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လွန်ရေးအစိုးရက၊ ထိုအမိန့် ကြော်ငြာစာဖြင့်
ဖြစ်စေ၊ အခြားအမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍ဖြစ်စေ၊ အဆိုပါဒေသအားလုံး၊ သို့တည်း

မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသတွင် အာဏာမတည်သေးသော တရားဥပဒေ အားလုံးသည်၊ သို့တည်းမဟုတ် တခုခုသည်၊ ဤဥပဒေအာဏာတည်ရှိနေသမျှ၊ ထိုဒေသများနှင့် သက်ဆိုင်စေမည်ဟုလည်း ဆင့်ဆိုနိုင်သည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်လွန်ရေးအစိုးရ၏အာဏာများ။

၂၃။ ။(၁) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တော်လွန်ရေးအစိုးရသည်၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာထုတ်ပြန်၍၊ ဤဥပဒေနှင့်ကွက်ညီသော နည်းဥပဒေများပြုနိုင်သည်။

(၂) အထက်ပါအာဏာများ၏ ယေဘုယျသဘောကိုမထိခိုက်စေဘဲ၊ အောက်ပါကိစ္စများအတွက် နည်းဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။

- (က) နယ်ခြားဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ရာထမ်းမှုထမ်းများ၏ အာဏာနှင့် တာဝန်ဝတ်တရားများ ပြဋ္ဌာန်းရန်ကိစ္စ၊
- (ခ) ရာထမ်းမှုထမ်းများ စည်းကမ်းသေဝပ်မှု ရရှိရေးကိစ္စ။
- (ဂ) ရာထမ်းမှုထမ်းများ လွှဲပြောင်းအမှုထမ်းရွက်စေခြင်းဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများကို ပြဋ္ဌာန်းရန်ကိစ္စ။
- (ဃ) ရာထမ်းမှုထမ်းများအတွက် ဒေသအလိုက် ရှားပါးစရိတ်ပေးရန်ကိစ္စ။
- (င) ရာထမ်းမှုထမ်းများနေထိုင်ရေး၊ လူမှုဖူလုံရေးနှင့် အခြားသက်သာချောင်ချိရေးကိစ္စများ။
- (စ) ဤဥပဒေအရ တည်ထောင်သော ရာဇဝတ်ရုံးနှင့် တရားမရုံးများမှ ချမှတ်သောဇီရင်ချက်၊ သို့တည်းမဟုတ် အမိန့်များကို အယူခံဝင်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စည်းကမ်းသတ် ကာလအပိုင်းအခြား သတ်မှတ်ခြင်းကိစ္စ။
- (ဆ) တရားမမှုများတွင် တဘက်သတ် ဒီကရီချမှတ်ခြင်းကို ပယ်ဖျက်ရန် လျှောက်ထားရမည့် စည်းကမ်းသတ် ကာလ အပိုင်း အခြားနှင့် လျှောက်ထားရန် နည်းလမ်းသတ်မှတ်ခြင်းကိစ္စ။
- (ဇ) ဤဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းရန်လိုအပ်သော အခြားကိစ္စများ။